

Πώς μπορούν δήμοι και περιφέρειες να προλαμβάνουν καταστροφές;

Του **ΘΟΔΩΡΟΥ ΚΑΡΟΥΝΟΥ***

Οι επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές και πλημμύρες καταστρέφουν κρίσιμες υποδομές, με καταστροφικές συνέπειες για την τοπική και την εθνική οικονομία. Η εμφανής έλλειψη συντονισμού των συναρμόδιων υπηρεσιών τόσο στον έγκαιρο σχεδιασμό και στην υλοποίηση έργων πρόληψης όσο και στην αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων φέρνει στην επιφάνεια, εκτός από τις αρρυθμίες στην κεντρική κυβέρνηση, και την αδυναμία της μεγάλης πλειονότητας των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης να παρακολουθούν αποτελεσματικά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων και δράσεων.

Η συζήτηση για το «επιτελικό κράτος» στο γραφείο πρωθυπουργού δεν βοηθά να κατανοήσουμε τις δυσλειτουργίες τόσο στα υπουργεία όσο και στην το-

πική αυτοδιοίκηση. Το σύστημα παρακολούθησης έργων που λειτούργησε από τις κυβερνήσεις του κ. Σημίτη, αλλά εγκαταλείφθηκε από τις επόμενες κυβερνήσεις, ήταν επιτελικό γιατί η Ομάδα Παρακολούθησης Έργων που είχε συσταθεί στο γραφείο του πρωθυπουργού συγκέντρωνε αδιάλειπτα πληροφορίες για το σύνολο των δημοσίων συμβάσεων. Αυτό το σύστημα επέτρεπε τόσο στο γραφείο του πρωθυπουργού όσο και στους υπουργούς και στους περιφερειάρχες να έχουν μια τεκμηριωμένη εικόνα τόσο για την πρόοδο κάθε έργου ή ομάδας έργων όσο και για την αξιολόγηση των αναγκών των εποπτευόμενων φορέων. Ήταν μια ρεαλιστική λύση για την περίοδο αυτή, η πληθώρα και το μέγεθος των έργων που υλοποιήθηκαν επιτυχώς σε σύντομο χρονικό διάστημα αποδεικνύει την αποτελεσματικότητά

του. (Τότε, σε οκτώ χρόνια κατασκευάστηκαν δεκάδες πολύπλοκα δημόσια έργα, ενώ σήμερα σε αντίστοιχο χρονικό διάστημα δεν ολοκληρώθηκε ούτε η κρίσιμη σύμβαση της τηλεδιοίκησης

Για να περιοριστούν οι συνέπειες από πυρκαγιές και πλημμύρες στη ζωή των πολιτών και την τοπική οικονομία, πρέπει να βελτιωθεί άμεσα η διοικητική τους επάρκεια.

της σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνας - Θεσσαλονίκης, συμβατικής διάρκειας δύο ετών.) Η μεθοδολογία αλλά και τα έργα που υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο της πρωθυπουργίας του Κώστα

Σημίτη περιγράφονται αναλυτικά στο βιβλίο του «Πολιτική για μια δημιουργική Ελλάδα».

Για να περιοριστούν οι συνέπειες από πυρκαγιές και πλημμύρες στην καθημερινή ζωή των πολιτών και στην τοπική οικονομία, πρέπει να βελτιωθεί άμεσα η διοικητική επάρκεια των δήμων και περιφερειών, διασυνδέοντας υπάρχοντα συστήματα, όπως τα ψηφιοποιημένα λογιστήρια περιφερειών και δήμων, με το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) τόσο για να παρακολουθούν οι αιρετοί και τα στελέχη την πρόοδο των έργων όσο και για να διαθέτουν τα στοιχεία αυτά ως ανοιχτά δεδομένα, ώστε οι ενδιαφερόμενοι φορείς, όπως πανεπιστήμια, επιμελητήρια κ.λπ., πολίτες, να γνωρίζουν σε πραγματικό χρόνο σε ποια φάση υλοποίησης βρίσκονται τα έργα και οι δράσεις τους. Αυτό είναι ένα

πρώτο και άμεσα υλοποιήσιμο βήμα. Εάν όμως οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης θέλουν να βελτιώσουν ουσιαστικά την αποτελεσματικότητά τους, πρέπει να αξιοποιήσουν τα πιο ικανά στελέχη τους και να συγκροτήσουν Γραφείο Διαχείρισης Έργων (Project Management Office - PMO). Τα γραφεία διαχείρισης έργων και δράσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να διασυνδεθούν με τα αντίστοιχα των αποκεντρωμένων διοικήσεων, του υπουργείου Εσωτερικών αλλά και άλλων αρμόδιων φορέων (π.χ. Πολιτική Προστασία), ώστε να υπάρχει καλύτερος συντονισμός και να εντοπίζονται εγκαίρως δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις στην υλοποίηση κρίσιμων έργων.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να συνδυαστούν με απλοποίηση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών, αλλά και ουσιαστική αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, πόρων και προ-

σωπικού προς την τοπική αυτοδιοίκηση. Οι υπηρεσίες που θα παρέχονται από την τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει να εποπτεύονται και να αξιολογούνται από οργανισμούς εθνικής εμβέλειας, οι οποίοι θα λειτουργούν με σχετική αυτονομία βάσει των κατευθύνσεων των υπουργείων, δηλαδή του επιτελικού κράτους, το οποίο για να λογίζεται ως τέτοιο θα πρέπει να διαθέτει και να αξιολογεί κάθε απαραίτητη πληροφορία και να παρεμβαίνει αποφασιστικά προλαμβάνοντας τα χειρότερα και όχι τρέχοντας μετά την καταστροφή να μοιράσει βοηθήματα και να υλοποιήσει έργα πολλαπλάσιου κόστους με απευθείας αναθέσεις, λόγω του κατεπείγοντος.

* Ο κ. Θόδωρος Καρούνος (karounos.gr) είναι ερευνητής στο ΕΜΠ και μέλος του Δ.Σ. του Οργανισμού Ανοικτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ).